

Sygn. akt V KK 193/06

P O S T A N O W I E N I E

Dnia 29 sierpnia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Gradzik (przewodniczący)

SSN Rafał Malarski (sprawozdawca)

WSO del. do SN Tomasz Artymiuk

Protokolant Michał Wierzbowski

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Krzysztofa Parchimowicza

w sprawie **A. K.**

oskarżonego z art. 279 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 29 sierpnia 2006 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść oskarżonego

(PR V-[...]) od wyroku Sądu Okręgowego w J.

z dnia 29 listopada 2005 r., sygn. akt VI Ka [...],

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Z.

z dnia 12 sierpnia 2005 r., sygn. akt II K [...],

i umarzającego postępowanie –

**oddala kasację, a kosztami sądowymi za postępowanie kasacyjne
obciąża Skarb Państwa.**

U Z A S A D N I E N I E

W dniu 28 grudnia 2001 r. prokurator skierował do Sądu Rejonowego w Z. akt oskarżenia, w którym postawił A. K. zarzut dokonania w nocy z 2 na 3 marca 1999 r. kradzieży z włamaniem koparki wartości ok. 70.000 zł na szkodę M. K., to jest przestępstwa określonego w art. 279 § 1 k.k. Ponieważ oskarżony ukrywał się, postępowanie sądowe uległo w dniu 23 grudnia 2002 r. zawieszeniu. Równocześnie organy ścigania prowadziły śledztwo przeciwko oskarżonemu o popełnienie innych przestępstw, a mianowicie z art. 245 k.k., art. 190 k.k., art. 191 § 1 k.k., art. 282 k.k., art. 272 k.k., a także z art. 258 § 1 k.k. Poszukiwania prowadzone w ramach tego śledztwa doprowadziły do ustalenia, iż oskarżony przebywa w niemieckim zakładzie penitencjarnym. Uwzględniając wnioski strony polskiej, właściwy prokurator niemiecki, decyzją z dnia 27 sierpnia 2005 r., wyraził zgodę na ekstradycję A. K. do kraju. Decyzja ta zezwalała na prowadzenie postępowania karnego o szereg czynów, wśród których nie było jednak kradzieży z włamaniem będącej przedmiotem niniejszej sprawy. Oskarżony nie zrezygnował ze stosowania wobec niego zasady specjalności.

Mimo istnienia przedstawionego układu procesowego, Sąd Rejonowy w Z., wyrokiem z dnia 12 sierpnia 2005 r., skazał oskarżonego za popełnienie przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. na szkodę M. K. na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd Okręgowy w J., po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2005 r. apelacji obrońcy, uchylił zaskarżony wyrok i, na podstawie art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k., umorzył postępowanie, podając m.in., że strona niemiecka nie wyraziła zgody na pociągnięcie oskarżonego do odpowiedzialności karnej za czyn stanowiący przedmiot osądu w rozpoznawanej sprawie.

Kasację od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego złożył w dniu 25 maja 2006 r. Prokurator Generalny na niekorzyść oskarżonego. Zarzucił rażące i mające wpływ na treść wyroku naruszenie art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k., polegające

na błędnym uznaniu istnienia okoliczności wyłączającej ściganie w postaci braku zgody państwa wydającego na pociągnięcie oskarżonego do odpowiedzialności karnej za popełnienie przestępstwa z art. 279 § 1 k.k., w sytuacji gdy sąd pierwszej instancji z obrazą art. 366 § 1 k.p.k. i art. 593 k.p.k. zaniechał wystąpienia w trybie art. 14 ust. 1 lit. a Europejskiej Konwencji o Ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r. – Dz. U. z 1994 r. Nr 70, poz. 307 (dalej: EKE) o zgodę na ściganie. W konsekwencji autor kasacji wniósł o „uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Z. do ponownego rozpoznania”.

Prokurator Prokuratury Krajowej wniósł na rozprawie kasacyjnej o „rozpoznanie kasacji Prokuratora Generalnego w granicach podniesionych zarzutów, argumentów i wniosków”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Szczególnie doniosły, zwłaszcza dla praktyki, jest podział warunków dopuszczalności procesu (przesłanek procesowych) na bezwzględne (absolutne) i względne (relatywne). Charakter przesłanek bezwzględnych wyraża się w tym, że warunkują one dopuszczalność postępowania o określony czyn, przeciwko określonej osobie – w każdym układzie procesowym. Do tej grupy zalicza się m.in. stan sprawy osądzonej, przedawnienie. Przesłanki względne natomiast warunkują dopuszczalność postępowania o określony czyn, przeciwko określonej osobie – tylko w danym układzie procesowym. Oznacza to, że w zmienionym układzie postępowanie może się toczyć przeciwko tej samej osobie o ten sam czyn. Do tej kategorii przesłanek zalicza się m.in. wniosek pokrzywdzonego o ściganie, zezwolenie władzy (zob. M. Cieślak: Polska procedura karna, Warszawa 1984, s. 440 i nast.; T. Grzegorzczak, J. Tylman: Polskie postępowanie karne, Warszawa 2001, s. 181).

Nie ulega wątpliwości, że za „inną przesłankę procesową”, o której mowa w art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k., należy także uznać dokonane przez państwo obce w

postępowaniu ekstradycyjnym zastrzeżenie, że postępowanie karne może dotyczyć tylko tych przestępstw, co do których nastąpiło wydanie, zaś postępowanie przeciwko osobie wydanej nie może toczyć się co do innych przestępstw popełnionych przed dniem wydania. Przedstawiona ujemna przesłanka, zdefiniowana w art. 596 k.p.k. i art. 14 ust. 1 lit. a EKE, ma charakter względny (usuwalny). Nie zmienia tego fakt, że w razie oskarżenia danej osoby o kilka przestępstw, z których tylko część objęta została pozytywnie załatwionym wnioskiem ekstradycyjnym, konieczne jest wystąpienie z kolejnym wnioskiem do państwa wydającego o zgodę na pociągnięcie tejże osoby do odpowiedzialności za pozostałe przestępstwa popełnione przed dniem wydania (zob. P. Hofmański i in.: Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2004, tom III, s. 405). Istotne pozostaje, że umorzenie postępowania karnego z powodu braku zgody państwa wydającego na ściganie za dane przestępstwo nie stanowi przeszkody do ponownego wszczęcia postępowania o to samo przeciwko tej samej osobie, po uzyskaniu wymaganej zgody.

Względny charakter omawianej przesłanki procesowej sprawia, że zapatrywanie prawne, według którego o braku zgody państwa wydającego trudno mówić, gdy o tę zgodę żaden uprawniony polski organ nie występował (zob. postanowienie S.A. w Warszawie z 25 czerwca 2004 r., II AKz 284/04, OSA 2005, z. 1, poz. 7), jawi się jako skrajne i nie zasługujące na aprobatę. Skoro umorzenie postępowania z powodu komentowanej przesłanki nie pociąga za sobą następstwa w postaci niemożności ścigania w przyszłości danej osoby za dany czyn, to przecież nie sposób uznać, że na sądzie ciąży, w razie dostrzeżenia braku zgody państwa wydającego na ściganie, o której wyrażenie polski organ się nie ubiegał, obowiązek występowania o dodatkową zgodę w ramach toczącego się już procesu.

Sumując, można powiedzieć: w wypadku stwierdzenia braku zgody państwa wydającego na ściganie danej osoby za dany czyn popełniony przed dniem wydania, o którą to zgodę nie występował uprawniony polski organ

procesowy, sąd może albo umorzyć postępowanie na podstawie art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k., albo też je kontynuować i w określonym przez prawo trybie złożyć wniosek o wyrażenie przez państwo obce dodatkowej zgody na ściganie.

Wracając do konkretnej sprawy, trzeba powiedzieć, że sąd odwoławczy nie naruszył prawa procesowego. Wolno mu wszak było uznać, że nieistnienie zgody niemieckiego organu na ściganie A. K. za kradzież z włamaniem koparki na szkodę M. K. wywołało stan, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k., i uchylić wyrok sądu pierwszej instancji. Treść art. 439 § 2 k.p.k. wykluczała możliwość wydania innego orzeczenia niż umarzającego postępowanie. Taka decyzja z jednej strony nie przekreśliła osądzenia w przyszłości oskarżonego za czyn polegający na dokonaniu w nocy z 2 na 3 marca 1999 r. kradzieży z włamaniem koparki, o ile strona polska uzyska na to dodatkową zgodę niemieckiego organu, a z drugiej zapobiegła ze wszech miar niepożądaney przewlekłości niniejszego postępowania i konsekwencjom z tym związanym.

Dlatego Sąd Najwyższy oddalił skargę kasacyjną (art. 537 § 1 k.p.k.). O kosztach sądowych za postępowanie kasacyjne orzeczono po myśli art. 638 k.p.k.